

Grundvandsredøgørelse

Ikast-Brande Kommune

Februar 2015

Ikast

Nørre Snede

Brande

Ikast-Brande
Kommune

Titel

Grundvandsredegørelse
Ikast-Brande Kommune, Februar 2015

Udarbejdet af

Ikast-Brande Kommune, Teknisk Område,
Centerparken 1, 7330 Brande

Henvendelse

E-post: teknikogmiljoomraade@ikast-brande.dk

Ikast-Brande Kommune
Planafdelingen
Centerparken 1
7330 Brande
Tlf.: 99 60 40 00

Ikast-Brande
Kommune

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Statens krav til grundvandsbeskyttelse	5
Vandplanerne	6
Redegørelse generelt for hele kommunen	8
Ikast-Brande kommunes vandforsyning i tal	11
Ikast-Brande Kommunes by- og Centerstruktur	12
Grundvandsressourcen og dens sårbarhed	22
Igangværende tiltag til beskyttelse af grundvandet	25
Praktiske oplysninger.....	Se bagsiden

Indledning

Grundvandsredegørelsen er en teknisk redegørelse for grundvandsforholdene i den samlede Ikast-Brande Kommune. Redegørelsen uddyber og supplerer afsnittet om "Grundvand og drikkevandsinteresser" i Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025.

Staten er i gang med at kortlægge grundvandetets sårbarhed i områder indenfor Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande til almene vandforsyninger udenfor OSD. Kortlægningen bliver afsluttet i udgangen af 2015.

De seks største byer i Ikast-Brande kommune ligger mere eller mindre inden for OSD og/eller indvindingsoplande. I den nordlige del af kommunen er byerne samtidig delvist omfattet af nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Den fremtidige byudvikling i kommunen, herunder ændringer i arealanvendelsen, skal derfor tage hensyn til grundvandssikringen. Det kan betyde begrænsninger i mulighederne for nye byudlæg eller krav om grundvandsbeskyttende, tekniske tiltag i forbindelse med nybyggeri eller anlæg.

Hvis man som kommune ønsker at planlægge for byudvikling og anden ændret arealanvendelse i OSD eller indvindingsoplande, inden den statslige kortlægning af grundvandet er gennemført, skal man kortlægge på et dokumentationsniveau, der svarer til den statslige grundvandskortlægning.

Det indebærer, at kommunen bl.a. skal lave en grundvandsredegørelse, der omfatter hele kommunen. Den samlede redegørelse skal være med til at sikre en helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse i forbindelse med kommende planlægning for byudvikling og ændret anvendelse i OSD, indvindingsoplande og NFI.

Den samlede grundvandsredegørelse er udarbejdet på baggrund af det foreliggende datagrundlag. Redegørelsen tager delvist udgangspunkt i statens grundvandskortlægning. Da staten ikke har afsluttet sin kortlægning af kommunen endnu, tager redegørelsen også udgangspunkt i data fra de tidligere amter: Ringkjøbing Amt og Vejle Amt.

Grundvandsredegørelsen er udarbejdet i henhold til Naturstyrelsens notat: "Statslig udmelding til vandplanernes retningslinjer 40 og 41 i forhold til byudvikling og anden ændret anvendelse i områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande" samt Bilag 1 hertil, udgivet oktober 2012. Formålet med retningslinjerne er at sikre grundvandsressourcens kvantitet og kvalitet.

Grundvandsredegørelsen udgør samtidig et bilag til Kommuneplantillæg nr. 14 til Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025. Tillægget er udarbejdet for at ændre anvendelsen af et landbrugsareal øst for Brande til et område til teknisk anlæg, så der kan blive etableret et biogasanlæg i området. Området ligger i utkanten af et indvindingsopland, men uden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og uden for nitratfølsomme indvindingsområder (NFI).

Biogasanlæg er et potentielt grundvandstruende anlæg, som kan have oplag af mobile forureningskomponenter som oliestoffer og organiske opløsningsmidler. Den slags anlæg kan man derfor kun placere i indvindingsområder efter en konkret vurdering. Derfor er der i kommuneplantillægget udarbejdet en redegørelse for grundvandsinteresserne på det areal, hvor biogasanlægget skal opføres. Og der er gjort rede for, hvordan man vil sikre grundvandet beskyttelse. Denne samlede grundvandsredegørelse supplerer den redegørelse, der er lavet i kommuneplantillægget.

Statens krav til grundvandsbeskyttelse

I "Bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer" (nr. 1255 af 26/11/2014), som knytter sig til vandplanerne, har Staten udpeget landets vigtigste grundvandsressourcer for drikkevandsforsyningen som "Områder med særlige drikkevandsinteresser" (OSD). Områderne skal dække det nuværende og fremtidige behov for vand af drikkevandskvalitet. I de udpegede områder skal man gøre en målrettet, ekstra indsats for at beskytte grundvandet, for at forebygge forurening og for at fjerne allerede eksisterende forurening. Kommunerne skal derfor tage hensyn til de udpegede områder i deres fysiske planlægning – herunder byudvikling.

OSD og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD (herefter blot kaldet indvindingsoplande) udgør rygraden i den fremtidige vandforsyning i landet og er dermed en ramme for statens målrettede grundvandsbeskyttelse. En delmængde af OSD kaldes nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), det er arealer, der er særligt sårbare over for forurening af grundvandet, og som man bør give en høj grad af beskyttelse.

I "Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen 2013" har staten beskrevet, hvilke krav der er til kommunerne i forhold til at indarbejde dette beskyttelseshensyn i kommuneplanlægningen. Kravene er uddybet i Naturstyrelsens notat "Statslig udmelding til vandplanernes retningslinjer 40 og 41 i forhold til byudvikling og anden ændret anvendelse i områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande" samt Bilag 1 hertil, udgivet oktober 2012.

Den statslige udmelding handler om lokalisering af aktiviteter, som f.eks. byudvikling i OSD og indvindingsoplande, og den tager udgangspunkt i retningslinje 40 og 41 i de statslige vandplaner, som skal sikre renere drikkevand i Danmark i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv. Retningslinje 40 er rettet mod placering af konkrete virksomheder og anlæg inden for områder, der allerede er kommune- og lokalplanlagte, men endnu ikke er udnyttet. Retningslinje 41 er rettet mod byudvikling generelt, herunder anden ændret arealanvendelse i allerede kommuneplanlagte områder. Den statslige udmelding er uddybet på side 7.

OSD = områder, hvor der sker en målrettet beskyttelse af den nuværende og fremtidige grundvandsressource. OSD udpeges i vandplanerne.

Indvindingsopland = det område, hvorfra grundvandet strømmer hen til indvindingsboringens filter projiceret op på jordoverfladen. Oplandene udpeges evt. i forbindelse med den statslige grundvandskortlægning.

NFI = grundvandsdannende områder, der er særligt sårbare over for forurening af grundvandet med nitrat. Områderne udpeges i vandplanerne.

Vandplanerne

Vandplanerne er statens samlede plan for at forbedre det danske vandmiljø. Planerne skal sikre renere vand i Danmarks grundvandsressourcer, kystvande, søer og vandløb i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv. Vandplanerne for første planperiode "Vandplan 2009-15" blev godkendt af Miljøministeren i oktober 2014. Første planperiode løber frem til december 2015.

Vandplan 2009-15 skal udpege beskyttede områder, herunder

- Områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD)
- Områder med drikkevandsinteresser (OD)
- Følsomme indvindingsområder med angivelse af hvilken type forurening de er følsomme overfor, eksempelvis nitratfølsomme indvindingsområder.
- Indsatsområder, hvor der er behov for en særlig indsats til at beskytte drikkevandsinteresser.

Staten vil afgrænse ovennævnte områder efterhånden som man opnår ny viden i forbindelse med den statslige afgiftsfinansierede grundvandskortlægning af områder indenfor OSD og indvindingsoplande til almene vandforsyninger udenfor OSD. Kortlægningen bliver afsluttet i udgangen af 2015. Man kan se status for grundvandskortlægningen på Naturstyrelsens hjemmeside.

Kortlægningen skal danne grundlag for kommunernes indsatsplaner for den konkrete grundvandsbeskyttelse. Kommunerne skal nu i gang med at implementere de konkrete indsatser, der er nævnt i Vandplan 2009-15.

Anden generation af de danske vandplaner: "Vandområdeplanerne" er allerede på vej. De skal være færdige og vedtaget d. 22. december 2015. Vandområdeplanerne gælder fra 2015 – 2021. Forslag til vandområdeplanerne er i øjeblikket i offentlig høring fra 22. december 2014 til 23. juni 2015.

Vandplanernes retningslinje 40 og 41

Vandplanernes retningslinje 40 og 41 omhandler grundvandsbeskyttelse og byudvikling. Formålet med retningslinjerne er at sikre grundvandsressourcen, dels ved at sikre kvantiteten af grundvandsdannelsen, dels ved at sikre grundvandkvaliteten gennem forebyggelse af forurening.

Ifølge retningslinjerne skal man så vidt muligt friholde OSD og indvindingsoplande for byudvikling og ændret arealanvendelse. Man må ikke placere særligt grundvandstruende virksomheder og anlæg i OSD og indvindingsoplandene – herunder NFI.

Byrelaterede aktiviteter udgør ikke en fare for grundvandet, så længe man følger den generelle miljøregulerings beskyttelseskrav. Derfor giver retningslinje 41 mulighed for at placere boliger og mindre grundvandstruende virksomheder og anlæg i OSD og indvindingsoplande - herunder NFI, hvis man kan redegøre for planbehovet og grundvandsbeskyttelsen. Man skal således kunne påvise, at der ikke er alternative placeringer, og at byudviklingen eller den ændrede arealanvendelse ikke indebærer en væsentlig risiko for forurening af grundvandet. I OSD kan man godt placere potentielt grundvandstruende virksomheder og anlæg, hvis man udarbejder en supplerende redegørelse for planbehovet og gør rede for, hvordan kommunen vil sikre grundvandsbeskyttelsen.

Ikast-Brande Kommune er omfattet af Vanddistrikt I - Jylland og Fyn, herunder vandplanerne for henholdsvis Nissum Fjord og Ringkøbing Fjord, Limfjorden og Randers Fjord.

Vandplanernes retningslinje 40:

"Ved placering og indretning af anlæg inden for allerede kommune- og lokalplanlagte erhvervsarealer samt ved udlæg af nye arealer til aktiviteter og virksomheder, der kan indebære en risiko for forurening af grundvandet, herunder deponering af forurenede jord, skal der tages hensyn til beskyttelse af såvel udnyttede som ikke udnyttede grundvandsressourcer i områder med særlige drikkevandsinteresser samt inden for indvindingsoplande til almene vandforsyninger. Særligt grundvandstruende aktiviteter må som udgangspunkt ikke placeres inden for områder med særlige drikkevandsinteresser eller indvindingsoplande til almene vandforsyninger med krav om drikkevandskvalitet, der ligger uden for disse. Som særligt grundvandstruende aktiviteter anses for eksempel etablering af deponeringsanlæg og andre virksomheder, hvor der forekommer oplag af eller anvendelse af mobile forureningskomponenter, herunder organiske opløsningsmidler, pesticider og olieprodukter."

Vandplanernes retningslinje 41:

"Områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse skal så vidt muligt friholdes for udlæg af arealer til byudvikling. Der kan dog udlægges arealer til byudvikling, hvis det kan godtgøres, at der ikke er alternative placeringer, og at byudviklingen ikke indebærer en væsentlig risiko for forurening af grundvandet. Ved byudvikling i områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse skal det af kommune- og lokalplaners retningslinjer fremgå, hvordan grundvandsinteresserne beskyttes."

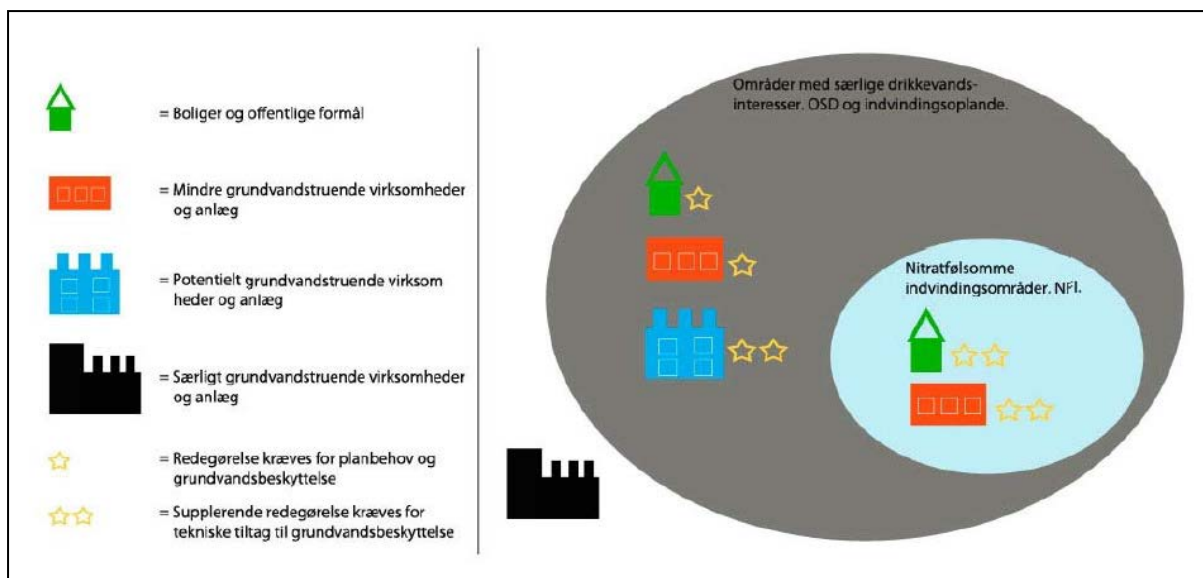
Den statslige udmelding til vandplanernes retningslinjer 40 og 41

Den statslige udmelding om vandplanernes retningslinjer 40 og 41 handler om lokalisering af aktiviteter som f.eks. byudvikling i OSD og indvindingsoplande.

I bilag 1 til statens udmelding er virksomheder, anlæg og andre byudviklingsformål vurderet i forhold til placeringsmuligheder på arealer med grundvandsinteresser og inddelt i tre kategorier, alt efter forureningsrisiko i forhold til grundvandet:

- Liste 1 (tilladelseslisten): På listen er bl.a. boliger, offentlige formål samt mindre grundvandstruende virksomheder og anlæg. Alle kan placeres i OSD-områder, men kun i NFI, hvis tekniske tiltag sikrer grundvandsbeskyttelsen.
- Liste 2 (opmærksomhedslisten): På listen er potentielt grundvandstruende virksomheder og anlæg, som har oplag af mobile forureningskomponenter som oliestoffer, pesticider og organiske opløsningsmidler. Den slags virksomheder og anlæg kan kun placeres i OSD-områder og indvindingsområder efter en konkret vurdering. De kan ikke placeres i NFI medmindre, der er tale om nødvendige udvidelser af eksisterende liste 2-virksomheder, og der tilknyttes krav om grundvandsbeskyttelse.
- Liste 3 (forbudslisten): På listen er særligt grundvandstruende virksomheder og anlæg, som er kendetegnet ved større oplag af mobile forureningskomponenter, der forholdsvis let udvaskes til grundvandet. Liste 3-virksomheder kan kun placeres i OSD-områder, hvis der er tale om nødvendige udvidelser af eksisterende virksomheder, og der tilknyttes krav om grundvandsbeskyttelse. Liste 3-virksomheder kan ikke placeres eller udvides i NFI.

Den statslige udmelding beskriver modellerne for den påkrævede vurdering, som indebærer, at man gør rede for grundvandsforholdene og kommer med forslag til tekniske tiltag, som kan beskytte grundvandet.

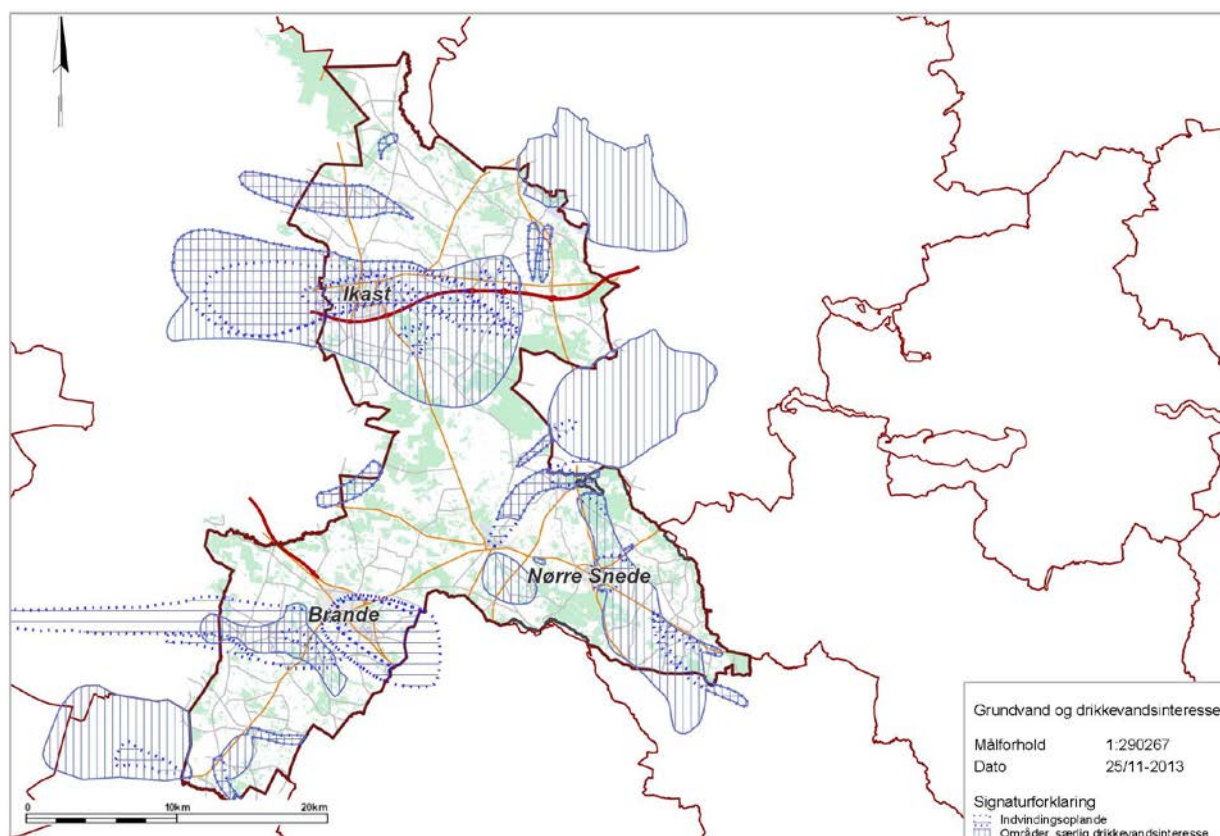
Tegningen er fra den statslige udmelding til vandplanernes retningslinjer 40 og 41 og visualiserer principperne for placering af byudvikling, industri og andre anlæg i i OSD-områder, indvindingsområder og NFI.

Redegørelse generelt for hele kommunen

Statens kortlægning af grundvandet i Ikast-Brande Kommune

Staten, tidligere Ringkøbing Amt eller tidligere Vejle Amt har fastlagt eller er i gang med at fastlægge nedenstående beskyttelsesområder i Ikast-Brande Kommune:

- Områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD)
- Indvindingsoplande
- Nitrat følsomme indvindingsområder (NFI)
- Grundvandsdannende oplande
- Indsatsområder med hensyn til nitrat (ION)

Kortet er fra Ikast-Brande Kommuneplan og viser de hidtil fastlagte beskyttelsesområder: OSD og indvindingsoplande.

I følge Naturstyrelsen er OSD, områder som er velegnede til vandindvinding - nu eller i fremtiden. Indvindingsoplandene er de områder, der leverer vand til de almene vandværker i dag. OSD og indvindingsområder er ikke nødvendigvis sammenfaldende.

Grundvandsdannende oplande er det sted, hvor en stor del af grundvandet, som vandværkerne henter op, bliver dannet. Det er således meget væsentligt, at beskytte de områder mod forurening.

I den sydvestlige del af kommunen (tidligere Brande Kommune) har tidligere Ringkøbing Amt udpeget OSD, NFI og indvindingsoplande. Staten har udpeget ION. Ringkøbing Amt lavede en indsatsplan i 2005. Staten har ikke planer om at beregne grundvandsdannende oplande i denne del af kommunen. Det betyder dog ikke, at der ikke er grundvandsdannende oplande. Det betyder bare, at ingen endnu har beregnet, hvor det er særligt vigtigt at beskytte mod forurening.

I den nordlige del af kommunen (tidligere Ikast Kommune) har Staten udpeget OSD, NFI, indvindingsoplande, grundvandsdannende oplande og ION. Tidligere Ikast-Brande Kommune lavede en indsatsplan i 2012.

I den sydøstlige del af kommunen (tidligere Nørre-Snede Kommune) er statens kortlægning endnu ikke afsluttet. Derfor stammer det viste OSD og de viste indvindingsoplande på kortet side 8 fra tidligere Vejle Amt. Når Statens kortlægning er slut, vil der sandsynligvis ske en revision af OSD, NFI og indvindingsoplande, og der vil blive udpeget ION og grundvandsdannende oplande. Kortlægningen forventes færdig ved udgangen af 2015. Derfor kan der blive behov for at revidere nærværende grundvandsredegørelse, når statens kortlægning er endelig afsluttet.

I Herning kommune er der vandværker, som har indvindingsoplande i Ikast-Brande kommune. Det drejer sig om Sunds, Hammerum, Fasterholt og Sdr. Felding. Herning Kommune har lavet indsatsplaner for Sunds, Hammerum og Fasterholt. Statens kortlægning er ikke afsluttet for Sdr. Felding Vandværk.

Kommuneplanens retningslinjer for arealanvendelse i OSD og indvindingsoplande

I Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025 har Ikast-Brande Byråd fastsat retningslinjer for anvendelse af de arealer, der ligger inden for OSD og indvindingsoplande. Retningslinjerne skal være med til at sikre grundvandets beskyttelse.

Det er en hovedregel ved kommuneplanlægningen, at arealer "inden for OSD og indvindingsoplande uden for OSD" skal friholdes for byudvikling og ændret arealanvendelse, der udgør en øget risiko for grundvandet.

Retningslinjerne i Kommuneplan 2013-2025 er:

" 1. I de udpegede områder må arealanvendelsen ikke ændres, så den er i strid med Statens gældende vandplaner.

2. I de udpegede områder - og særligt i hygiejnezonen samt de grundvands-dannende oplande - skal kommunen sikre, at der bliver taget hensyn til grundvandsbeskyttelse i alle afgørelser.

3. For at undgå skader på natur, vandløb eller grundvandsmagasiner må vandindvindingen ikke være så stor, at den er i strid med Statens gældende vandplaner.

4. Ved placering og indretning af anlæg inden for allerede kommune- og lokalplanlagte erhvervsarealer samt ved udlæg af nye arealer til aktiviteter og virksomheder, der kan indebære en risiko for forurening af grundvandet, herunder deponering af forurenede jord, skal der tages hensyn til beskyttelse af såvel udnyttede som ikke udnyttede grundvandsressourcer i områder med særlige drikkevandsinteresser samt inden for indvindingsoplande til almene vandforsyninger. Særligt grundvandstruende aktiviteter må som udgangspunkt ikke placeres inden for områder med særlige drikkevandsinteresser eller indvindingsoplande til almene vandforsyninger med krav om drikkevands-kvalitet, der ligger uden for disse. Som særligt grundvandstruende aktiviteter anses fx etablering af deponeringsanlæg og andre virksomheder, hvor der forekommer oplag af eller anvendelse af mobile forureningskomponenter, herunder organiske opløsningsmidler, pesticider og olieprodukter.

5. Områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse skal så vidt muligt friholdes for udlæg af arealer til byudvikling. Der kan dog udlægges arealer til byudvikling, hvis det kan godtgøres, at der ikke er alternative placeringer, og at byudviklingen ikke indebærer en væsentlig risiko for forurening af grundvandet. Ved byudvikling i områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse skal det af kommune- og lokalplaners retningslinjer fremgå, hvordan grundvandsinteresserne beskyttes."

I kommuneplanen har byrådet også fastsat politiske mål for grundvand og drikkevandsinteresser:

- *"at der bliver dannet nok rent grundvand til at dække fremtidens behov for drikkevand i Ikast-Brande Kommune og eventuelt i andre østjyske kommuner.*
- *at kvaliteten af vandet svarer til det formål, vi skal bruge det til. Vi overvejer grundigt, hvor kommunen kan tillade, at vi bruger af det gode og bedst beskyttede grundvand, og hvor vi kan nøjes med at bruge vand af en ringere kvalitet....."*

Visse aktiviteter kan være undtaget fra kommuneplanens retningslinjer for grundvand og drikkevandsinteresser, fordi aktiviteterne er omfattet af anden lovgivning.

Kommunen vurderer, at der kan være vægtige planlægningsmæssige behov for at anvende nogle arealer inden for OSD og indvindingsoplande uden for OSD til boliger, erhvervsformål og rekreative formål - især i de tre største byer, Ikast, Brande og Bording. Byerne ligger enten helt eller delvist inden for OSD og/eller indvindingsoplande, derfor vil udviklingen i byerne uundgåeligt også ske inden for arealer med grundvandsinteresser.

Ikast-Brande Byråd har besluttet, at revisionen af den gældende Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025 især skal have fokus på byudvikling, derfor vil der sandsynligvis blive lavet en opdatering af denne grundvandsredegørelse i den forbindelse – i 2017. Vandplanernes retningslinjer 40 og 41 vil så danne grundlaget for den nye planlægning og arealanvendelse inden for OSD, indvindingsoplande og NFI.

Ikast-Brande kommunes vandforsyning i tal

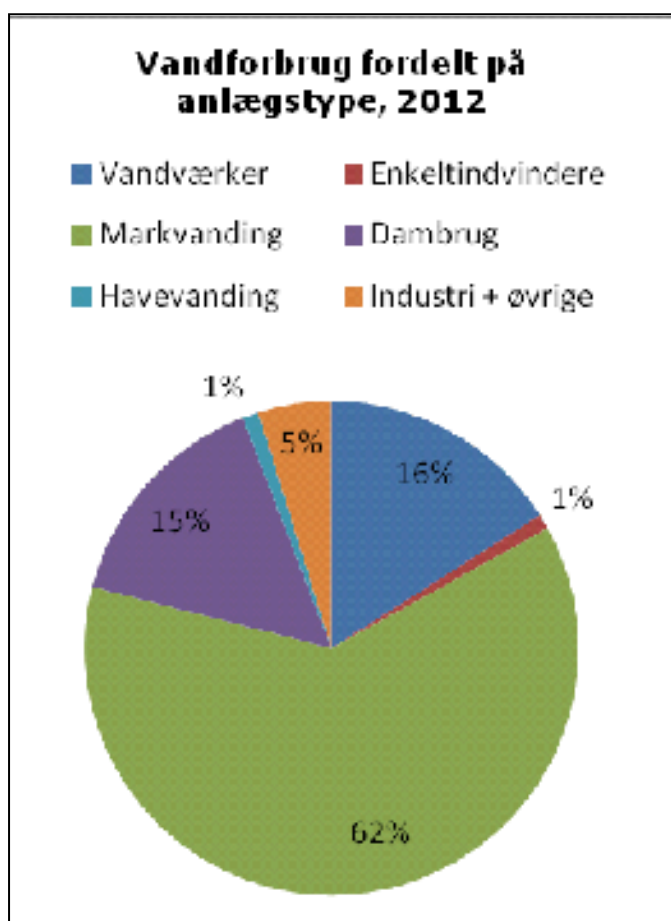
I Ikast-Brande kommune findes der flere forskellige former for vandforsyning. Husholdningerne får enten deres drikkevand fra et alment vandværk, fra et ikke-almene vandværk eller fra et privat enkeltanlæg (enkeltindvinding).

I 2012 var kommunens samlede vandindvinding på ca. 19 mio. m³.

I kommunen er der 16 almene vandværker, 10 ikke-almene vandværker samt ca. 1100 enkeltindvindere, hvoraf ca. 80 modtager vand fra naboen (tal fra 2013).

Ud over anlæggene til drikkevandsforsyning er der ca. 2000 boringer til markvanding, ca. 10 anlæg til dambrug, ca. 1000 anlæg til havevanding og ca. 45 anlæg til industri og anden vandindvinding (tal fra 2013).

På figuren på næste side ser man vandforbruget i 2012 fordelt på de forskellige anlægstyper. Tallene for enkeltindvinding og havevanding er skønnede, mens tallene for de øvrige kategorier stammer fra erhvervenes og vandværkernes egen indberetning.

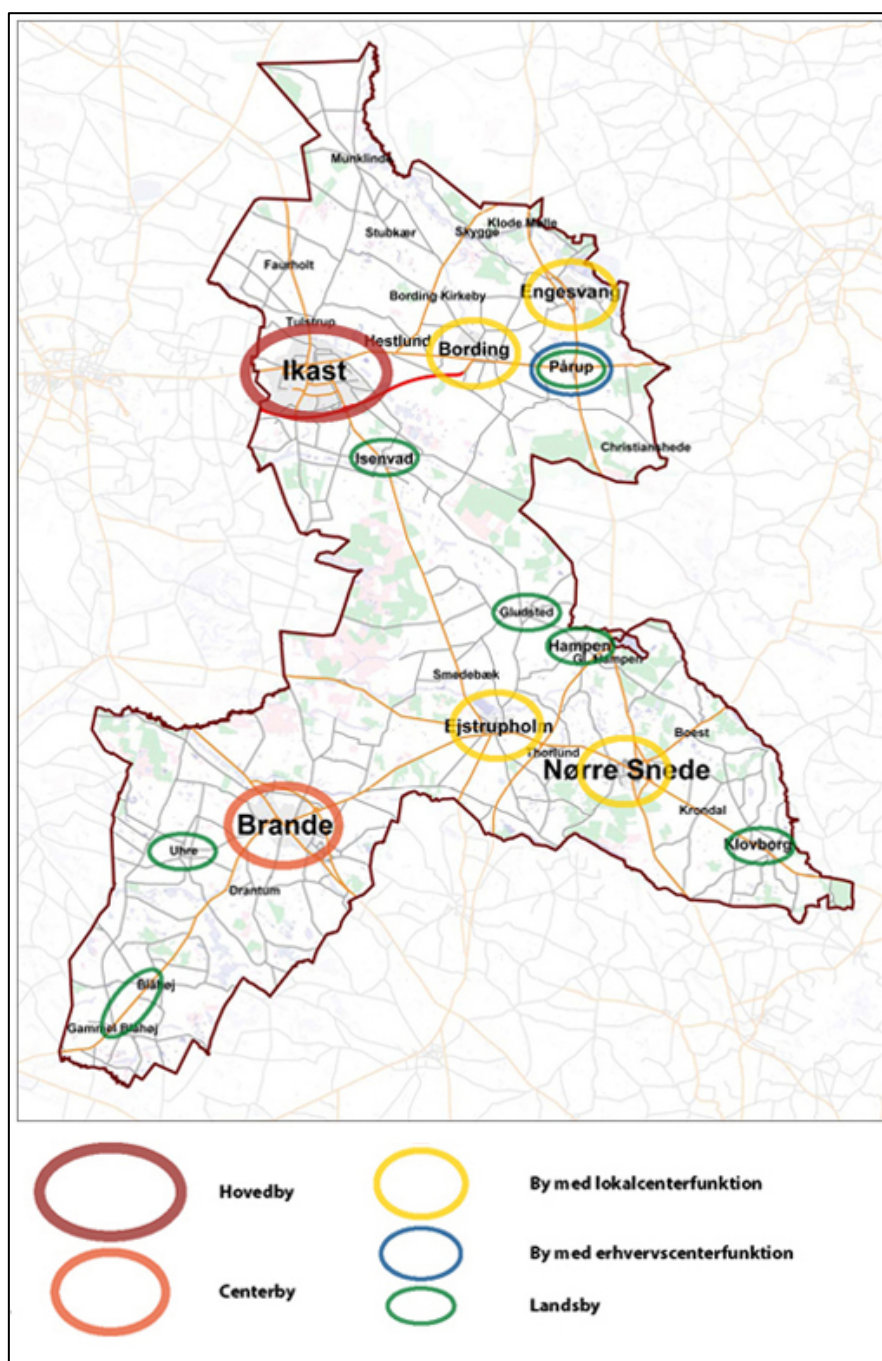
Figuren viser vandforbruget i 2012 fordelt på anlægstype.

Som det fremgår af figuren bliver under 20% af den totale vandindvinding i kommunen brugt til husholdningsformål, mens over 80% bliver brugt i erhvervsøjemed.

Ikast-Brande Kommunes by- og Centerstruktur

Ikast-Brande Byråd har fastlagt et bymønster for kommunen i 2009 i forbindelse med vedtagelsen af den første kommuneplan. Byrådet foretog ingen ændringer i bymønsteret forbindelse med vedtagelsen af den gældende kommuneplan: Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025.

Bymønsteret består af hovedbyen Ikast, centerbyen Brande, 4 byer med lokalcenterfunktion (Bording, Engesvang, Nørre Snede og Ejstrupholm) samt en række landsbyer. Se bymønsteret på kortet herunder

Kortet er fra Ikast-Brande Kommuneplan 2013-2025 og viser By- og Centerstrukturen i kommunen.

Kommuneplanens retningslinjer for **"By- og Centerstruktur"** er:

1. Bymønsteret i Ikast-Brande kommune fremgår af kortet.
2. Ikast udpeges som hovedby.
3. Brande udpeges som centerby.
4. Bording, Engesvang, Nørre Snede og Ejstrupholm udpeges som by med lokalcenterfunktion.
5. Pårup udpeges som by med erhvervscenterfunktion.
6. Byer der har mellem 200 og 999 indbyggere udpeges som landsbyer.
7. Den fremtidige overordnede planlægning skal tage udgangspunkt i det udpegede bymønster.
8. Ikast skal som landsdelscenterby bevare og styrke erhverv og service med betydning for den midt-vestjyske landsdel gennem fortsat udbygning og nyetableringer.

Kommuneplanens retningslinje nr. 1 for **"Arealer til forskellige byformål"** lyder endvidere:

1. De væsentligste fremtidige udlæg af boligarealer og erhvervsarealer skal finde sted i hovedbyen Ikast og i centerbyen Brande.

Kommunens bymønster for de 6 største byer i forhold til OSD, indvindingsoplande og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) er vist i tabellen på side 19. Der forventes ingen væsentlig udvikling i byens landsbyer i de kommende år. Landsbyerne har generelt en begrænset erhvervsaktivitet. I Pårup, der er udpeget som by med erhvervscenterfunktion, vil der muligvis blive behov for nyudlæg af erhvervsarealer i de kommende år. Pårup ligger dog uden for OSD, indvindingsoplande og NFI.

Flere af de byer, der er beskrevet i bymønsteret, er mere eller mindre beliggende i OSD og/eller indvindingsoplande, derfor vil en fremtidig byudvikling og ændret arealanvendelse skulle tage hensyn til grundvandssikringen. Det kan i nogle tilfælde betyde begrænsninger i mulighederne for nye byudlæg eller krav i kommuneplanens rammebestemmelser om tekniske tiltag, der mindsker risikoen for grundvandet.

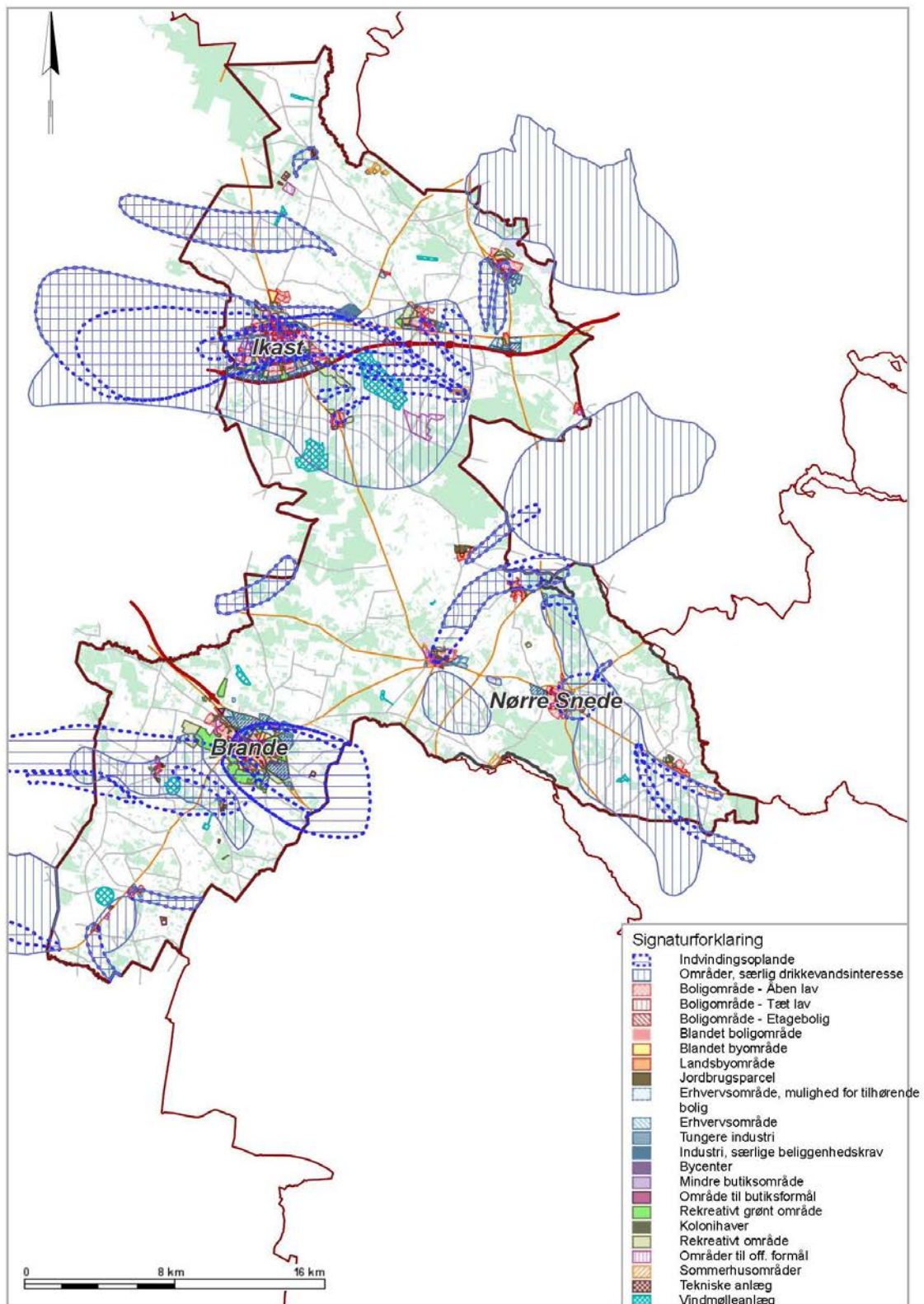
Der er ikke udlagt nye arealer til byudvikling i kommuneplanen siden 2009, herunder boligområder og erhvervsområder. En del af den byudvikling, der er sket siden, er sket som fortætning eller mindre ændringer i arealanvendelsen af allerede planlagte arealer. På grund af finanskrisen er byudviklingen gået langsommere end forventet i 2009. Der er således heller ikke aktuelle behov for at udlægge helt nye områder til almindelig byudvikling i OSD, indvindingsoplande eller NFI.

Først i forbindelse med revisionen af den gældende kommuneplan i 2017 vil der blive et større behov for at revidere de udlagte arealer til byudvikling. Denne grundvandsreddegørelse forholder sig derfor ikke til nye konkrete byudviklingsarealer, der ikke allerede er kommuneplanlagte. Redegørelsen beskriver dog, hvordan de uudnyttede kommuneplanlagte byområder forholder sig til OSD, indvindingsoplande og NFI.

I Ikast-Brande Kommuneplan 2013-25 er der udlagt en del byudviklingsarealer indenfor OSD-områder og indvindingsoplande, fordi kommunens tre største byer er placeret her, og fordi udviklingsmulighederne uden for beskyttelsesområderne er begrænsede.

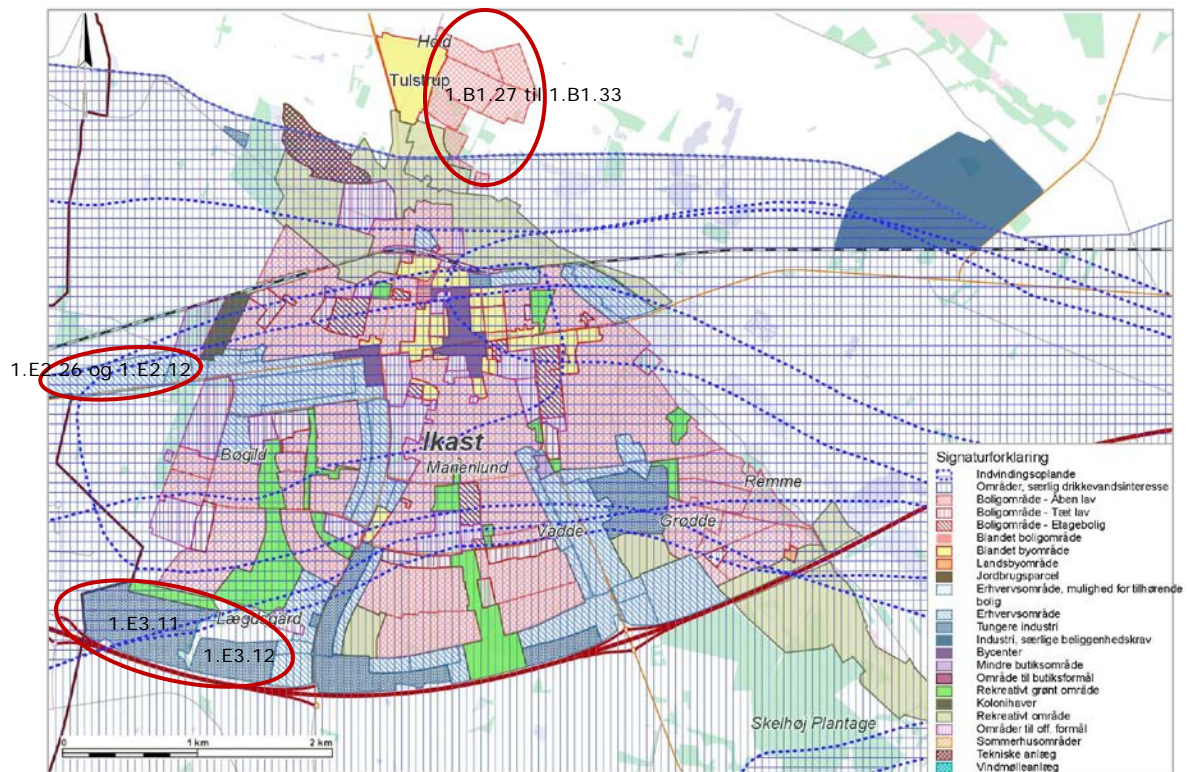
På kortet på næste side kan man se, hvordan de udlagte rammeområder i kommuneplanen ligger i forhold til OSD-områder og indvindingsoplande. På de efterfølgende sider 15-17 er de seks største byers forhold til OSD-områder og indvindingsoplande vist på mere detaljerede kort.

På side 18 er der et særskilt kort, der viser, hvordan de udlagte rammeområder i kommuneplanen ligger i forhold til nitratfølsomme indvindingsområder. Det er primært byerne i den nordlige del af kommunen (Ikast, Bording og Engesvang), der er omfattet af nitratfølsomme indvindingsområder.

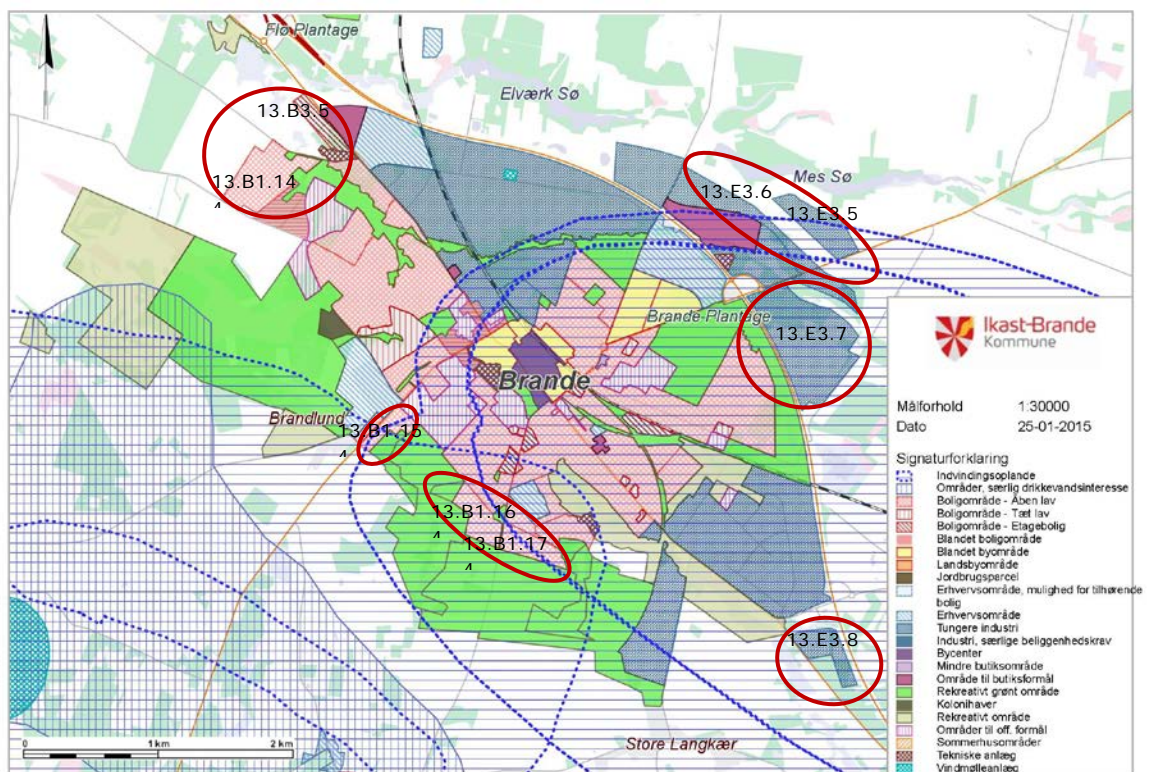

Kortet viser, hvordan de udlagte rammeområder i kommuneplanen ligger i forhold til OSD-områder og indvindingsoplande.

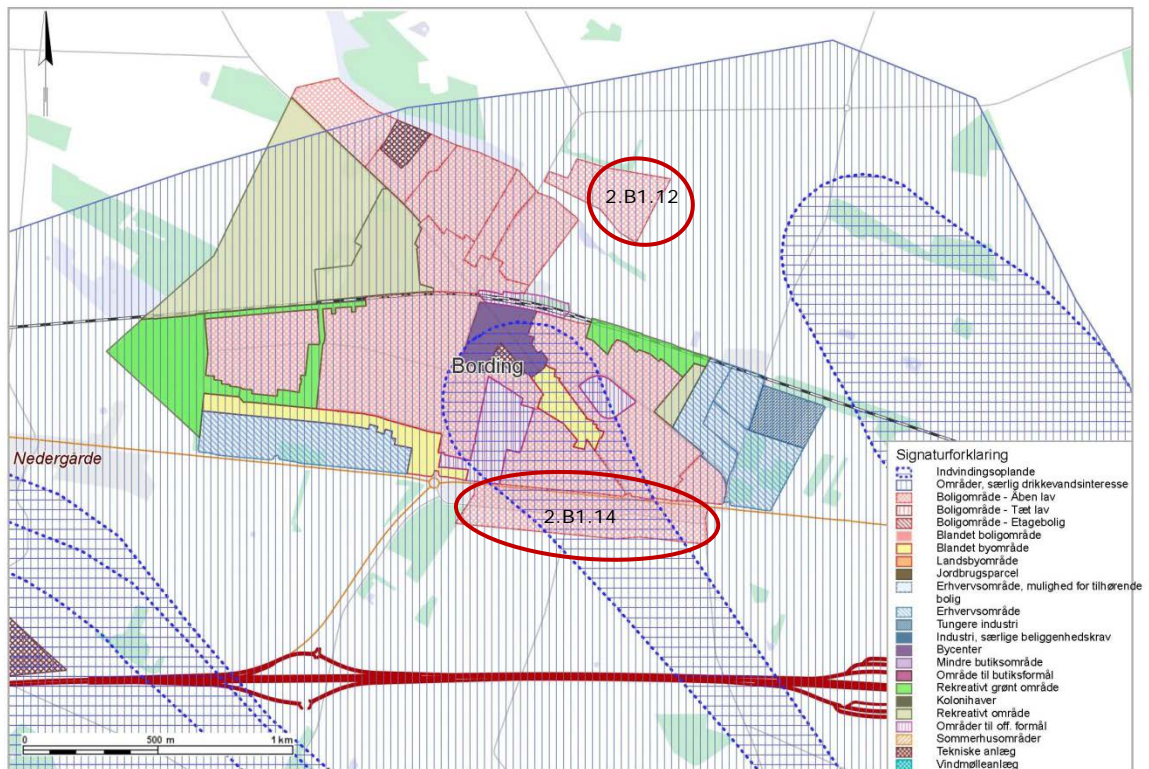
På de følgende sider er de seks største byer vist i mere detaljerede kort – med arealudlæggene i Ikast-Brande Kommuneplanen 2013-2025. Boligområder og erhvervsområder, der endnu ikke er udnyttede, er markeret med en rød cirkel: ○ Områderne er heller ikke lokalplanlagte endnu.

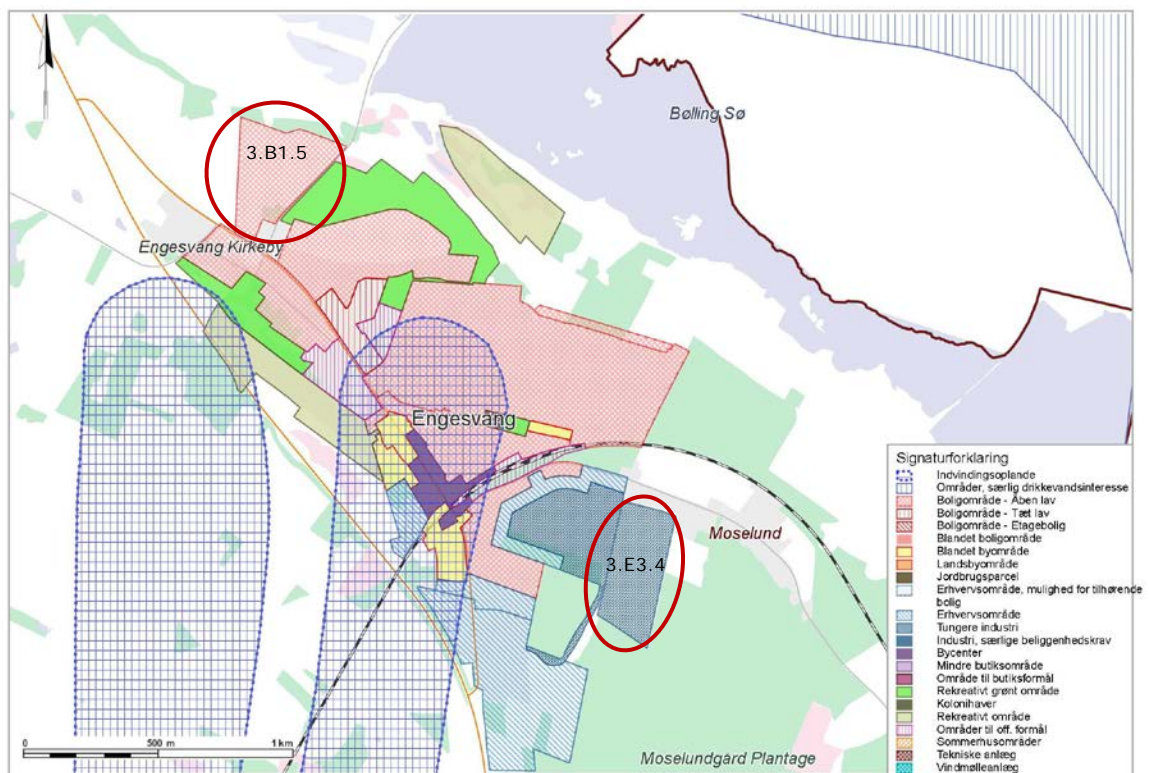
Kortet viser hovedbyen Ikast - og landsbyen Tulstrup, der efterhånden er blevet en ny bydel.

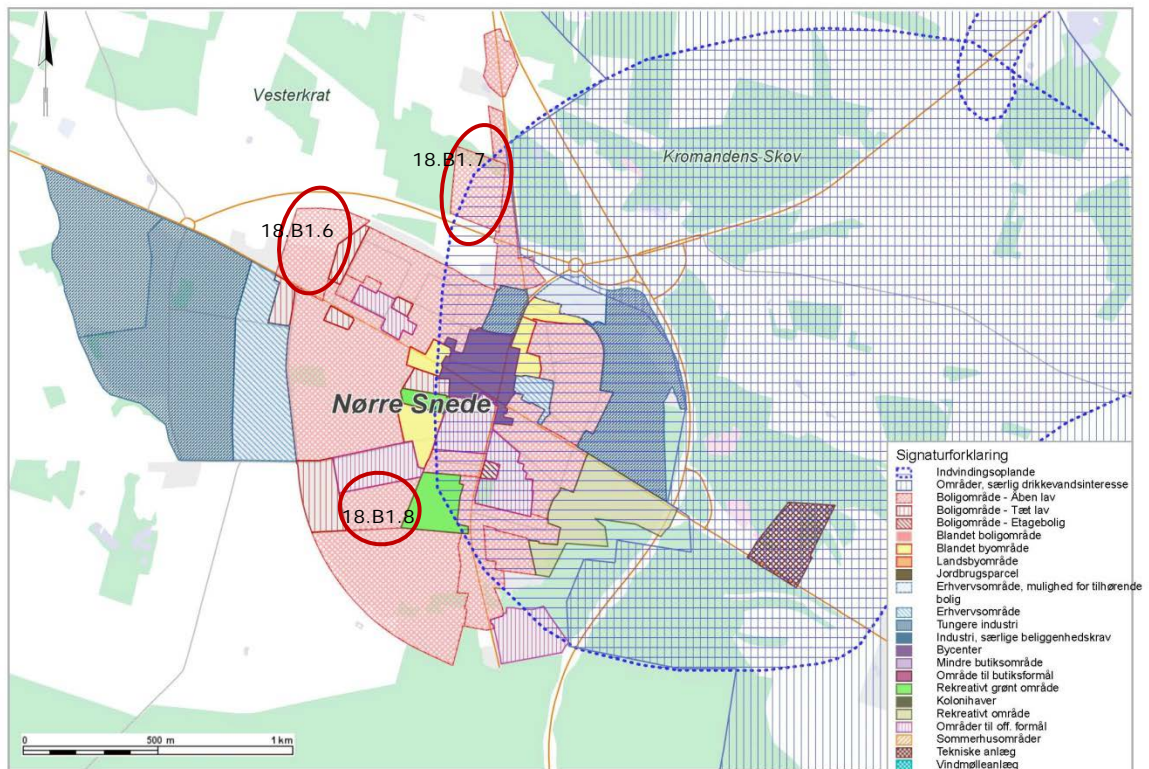
Kortet viser centerbyen Brande.

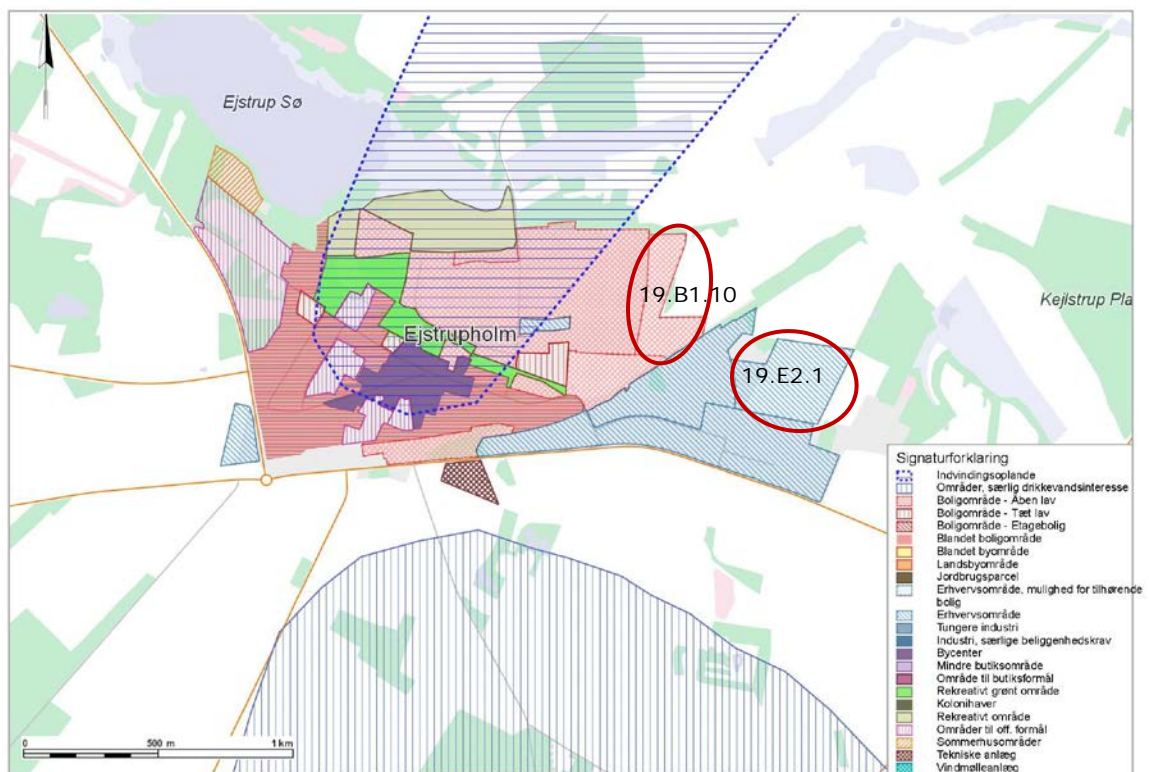
Kortet viser Bording by, som er den største by med lokalcenterfunktion.

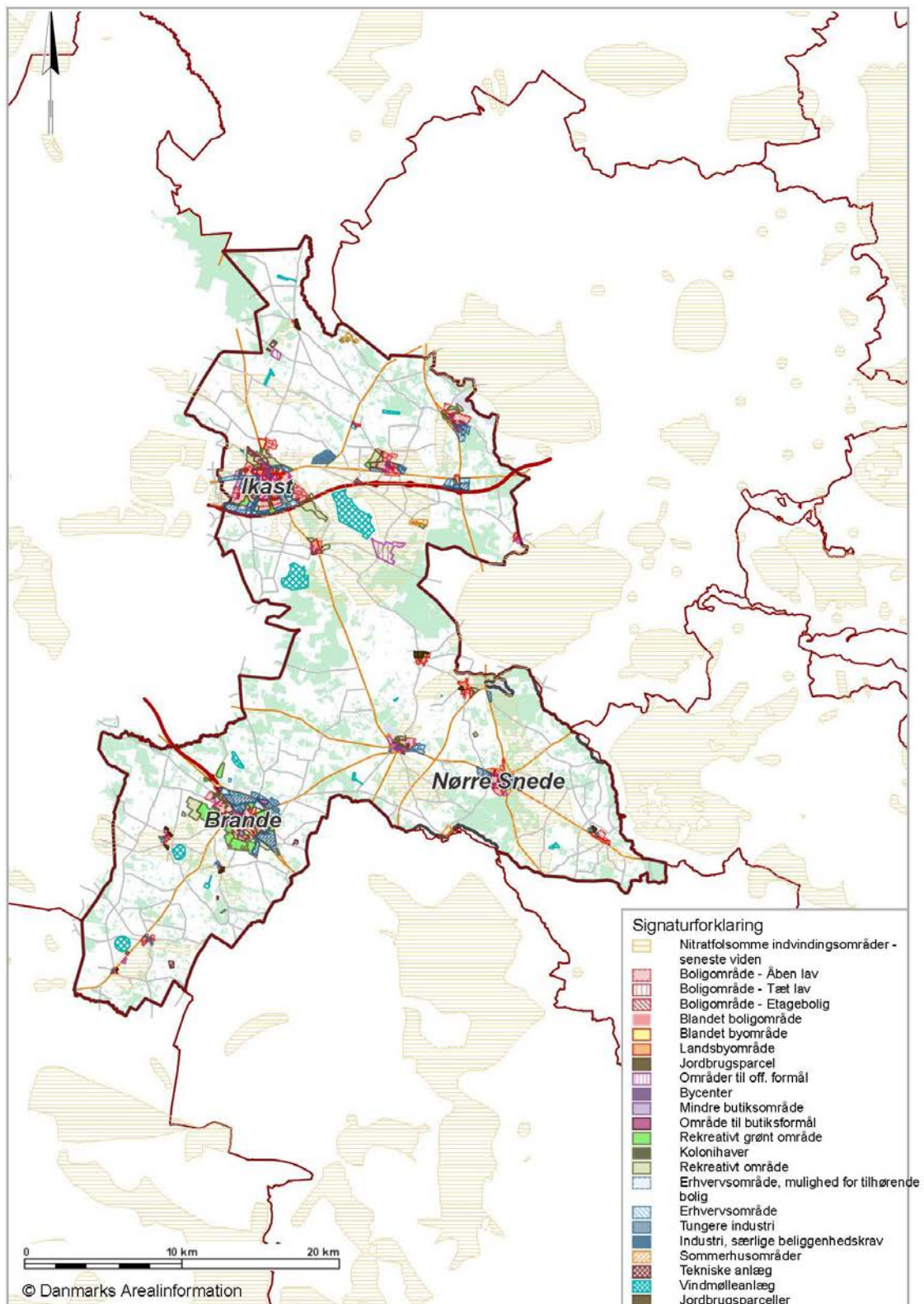
Kortet viser Engesvang by, som er en by med lokalcenterfunktion.

Kortet viser Nørre Snede by, som er en by med lokalcenterfunktion.

Kortet viser Ejstrupholm by, som er en by med lokalcenterfunktion.

Kortet viser, hvordan de udlagte rammeområder i kommuneplanen ligger i forhold til Nitratfølsomme indvindingsområder.

I tabellen herunder er det beskrevet, hvordan de seks største byer er placeret i forhold til OSD, indvindingsoplande og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Og det er beskrevet, hvordan de fysiske muligheder er for at udvikle byerne bolig-mæssigt og erhvervs-mæssigt. Bemærk, at de rammeområder, der bliver omtalt, kan man genfinde på bykortene på side 15-17.

Bynavn	Forhold til OSD, indvindingsopland og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI)	Fysiske udviklingsmuligheder
<p>Ikast (hovedby)</p>	<p>Hele Ikast by ligger inden for OSD og det meste af byen ligger også inden for indvindingsoplande og NFI.</p>	<p>I Ikast er mulighederne for, hvor byvækst kan ske på sigt, begrænsede. Mod vest ligger kommunegrænsen som en urokelig bygrænse. Mod øst ønsker Byrådet at fastholde skrænten ned mod engarealerne som en skarp og naturlig grænse mellem by og land. Mod syd danner motorvejen umiddelbart en barriere for væksten. Storeå-dalen mellem Ikast og Tulstrup sætter også begrænsninger for byudvikling.</p> <p>Med de erhvervsudlæg, der er foretaget i Ikast-Brande Kommuneplan er alle byens arealer lige nord for motorvejen udlagt til byvækst. På længere sigt må kommunen derfor tage arealerne syd for motorvejen i brug til erhverv.</p> <p>Egentlig boligtilvækst kan primært ske mod nord i forbindelse med landsbyen Tulstrup, der nu mere er en bydel. Øst for Tulstrup ligger følgende uudnyttede, kommuneplanlagte arealer uden for drikkevandsinteresser og NFI: (rammeområde nr. 1.B1.27 til 1.B1.30). Arealerne i dette område strækker til flere år.</p> <p>Erhvervsudviklingen vil i de kommende år primært ske i den sydlige del af byen, lige nord for motorvejen. Der er uudnyttede kommuneplanlagte arealer til flere år. I rammeområde nr. 1.E3.12 er man i OSD men uden for indvindingsoplande og NFI. I område 1.E3.11 er man både i OSD og i indvindingsopland men uden for NFI. Det vurderes, at der ikke er en alternativ placering til de to rammeområder.</p> <p>I de rammeområder, der ligger inden for NFI, vil rammebestemmelserne blive revideret i forbindelse med revisionen af kommuneplanen i 2017, så der bliver bestemmelser om tiltag, der skal sikre beskyttelse af grundvandet.</p> <p>Rammeområderne nr. 1.E2.26 og nr. 1.E2.12, som også er udlagt til erhverv, er stadig uudnyttede. Begge områder ligger inden for OSD, indvindingsopland og NFI. Der er aktuelt tanker om at sætte gang i en ny planlægning for arealerne. Planlægningen skal ændre anvendelsen af arealerne til rekreative formål (en rideskole). Planlægningen vil beskrive, hvilke tiltag der skal iværksættes for at sikre grundvandets beskyttelse.</p>
<p>Brande (centerby)</p>	<p>Brande by ligger stort set uden for OSD og NFI, men meget af byen ligger inden for indvindingsoplande.</p>	<p>Mod vest og nord vil byudviklingen på sigt være begrænset af Skjern Å-systemet. Da arealerne syd for byen er omfattet af en langsigtet strukturplan, der især er målrettet boligudvikling, må erhvervsudviklingen i Brande på sigt ske nord/nordøst for motorvejen - i forlængelse af de eksisterende erhvervsarealer.</p>

		<p>Den kommende boligudvikling sker primært mod vest og syd i uudnyttede, kommuneplanlagte arealer (rammeområde nr. 13.B3.5, 13.B1.14, 13.B1.15, 13.B1.16 og 13.B1.17). Arealerne mod vest ligger uden for drikkevandsinteresser, mens arealerne mod syd ligger inden for indvindingsoplande. Alle arealer ligger uden for NFI.</p> <p>Erhvervsudviklingen vil ske mod nordøst og sydøst. Der er uudnyttede kommuneplanlagte arealer som strækker til flere år endnu (rammeområde nr. 13.E3.5, 13.E3.6, 13.E3.7 og 13.E3.8). Arealerne ligger delvist inden for indvindingsoplande, men de ligger uden for OSD og NFI. Det vurderes, at der ikke er en alternativ placering til rammeområderne, hvis byen skal vokse inde fra og ud.</p> <p>Der bliver i de kommende år behov for at finde et velegnet område til virksomheder med særlige beliggenhedskrav uden for byen – i det åbne land.</p>
Bording <i>(by med lokal-centerfunktion)</i>	Det meste af Bording by ligger inden for OSD og NFI, og den centrale del af byen ligger endvidere inden for et indvindingsopland.	<p>Bordings udvikling er delvist begrænset af en jernbane og en ådal nord for jernbanen.</p> <p>Boligudviklingen i de kommende år vil ske mod nord og mod syd i uudnyttede, kommuneplanlagte arealer, som strækker til flere år (rammeområde nr. 2.B1.12 og 2.B1.14). Rammeområde nr. 2.B1.12 ligger inden for OSD og NFI, mens 2.B1.14 ligger inden for OSD, NFI og delvist inden for indvindingsopland.</p> <p>Erhvervsudviklingen vil primært ske som omdannelse i ældre erhvervsområder i den vestlige del af byen – inden for OSD og NFI, men uden for indvindingsopland. Der er ingen alternative placeringsmuligheder for erhverv uden for OSD eller NFI.</p> <p>I de rammeområder, der ligger inden for NFI, vil rammebestemmelserne blive revideret i forbindelse med revisionen af kommuneplanen i 2017, så der bliver bestemmelser om tiltag, der skal sikre beskyttelse af grundvandet.</p>
Engesvang <i>(by med lokal-centerfunktion)</i>	Det meste af Engesvang by ligger uden for arealer med drikkevandsinteresser, men den centrale del af byen ligger inden for OSD, NFI og indvindingsopland.	<p>Mulighederne for, hvor byvæksten i Engesvang kan ske, er begrænsede. Mod nord og nordøst hindrer Bølling Sø, et fredet område samt beskyttet natur stort set al byvækst. Mod sydvest afskærer hovedvej A13 mulighederne for byvækst. Mod sydøst hindrer fredskovsarealer byvækst. Mod øst ønsker Byrådet ikke, at byen skal vokse sammen med den nærliggende landsby Moselund. Derfor må Engesvang på sigt vokse mod nordvest.</p> <p>Den kommende boligudvikling vil ske mod nordvest i rammeområde nr. 3.B1.5, som stadig er uudnyttet og rækker til en del år. Her er man uden for arealer med drikkevandsinteresser og NFI.</p> <p>Erhvervsudviklingen sker de næste år mod sydøst primært som udbygning af eksisterende erhverv på arealer uden for arealer med drikkevandsinteresser og NFI. Der er kommuneplanlagte erhvervsarealer som strækker til flere år (herunder det uudnyttede rammeområde nr. 3.E3.4).</p>
Nørre Snede <i>(by med lokal-centerfunktion)</i>	Nørre Snede by ligger uden for OSD og stort set uden for NFI, men den centrale og østlige del af byen ligger inden for et indvindingsopland.	Byens nære placering ved hovedvej A13 og naturområder samt fredskov hindrer, at boligtilvæksten kan ske mod øst og mod syd. Mod sydvest ønsker Byrådet at fastholde skrænten ned mod ådalen som en skarp og naturlig grænse mellem by og land. En væsentlig del af byvæksten kan på sigt ske gennem fortætning i midtbyen og ved at ændre anvendelsen af

		<p>byens arealer.</p> <p>Boligudviklingen i de kommende år vil ske på kommuneplanlagte, men uudnyttede arealer (rammeområde nr. 18.B1.6, 18.B1.7 og 18.B1.8). Rammeområde nr. 18.B1.6 og 18.B1.8 ligger uden for drikkevandsinteresser, mens 18.B1.7 ligger delvist inden for indvindingsopland og NFI.</p> <p>Erhvervsudviklingen vil i de kommende år ske mod vest – uden for arealer med drikkevandsinteresser og NFI. Her er delvist uudnyttede, lokalplanlagte arealer, som strækker til flere år.</p>
Ejstrupholm <i>(by med lokal-centerfunktion)</i>	Ejstrupholm by ligger uden for OSD og NFI, men den centrale og nordlige del af byen ligger inden for et indvindingsopland.	<p>Naturområderne og Ejstrup Sø nord for Ejstrupholm hindrer byudvikling mod nord. Mod vest og syd er byudvikling hindret af overordnede veje.</p> <p>Både bolig og erhvervsudviklingen vil derfor ske mod øst – uden for arealer med drikkevandsinteresser og NFI. Her er uudnyttede kommuneplanlagte arealer som strækker til flere år endnu (rammeområde nr. 19.B1.10, som er udlagt til boligområde og rammeområde nr. 19.E2.1, som er udlagt til erhvervsområde).</p>

Grundvandsressourcen og dens sårbarhed

Grundvandet kan trues af forskellige typer af forurening afhængig af boringernes beliggenhed i forhold til forureningskilder og den geologisk betingede beskyttelse af grundvandet.

Der skelnes mellem forurening, der kommer fra jordoverfladen som følge af menneskelig aktivitet, og naturligt forekommende stoffer i grundvandet, som fremkommer som følge af de geologiske forhold og eventuel overudnyttelse af grundvandsressourcen. I Ikast-Brande Kommune kan både menneskeskabt forurening og naturligt forekommende stoffer give problemer med grundvandet.

Påvirkninger af grundvandsforekomster	
Forurenende stoffer	Fysiske påvirkninger m.v.
<ul style="list-style-type: none">• Nitrat udvaskning fra landbrugsarealer• Mobilisering/opkoncentrering af naturlige forekommende stoffer (klorid, mangan m.v.) som følge af indvinding af grundvand• Miljøfarlige forurenende stoffer fra:<ul style="list-style-type: none">• <i>Dyrkede arealer (jordbrug, gartneri, skovbrug)</i>• <i>nedsivningsanlæg, by, veje mm.</i>• <i>Forurenede grunde</i>• <i>Vaskepladser for sprøjtegift håndtering</i>	<ul style="list-style-type: none">• Kvantitativ påvirkning fra:<ul style="list-style-type: none">• <i>Vandindvinding til drikkevand, industri og vanding</i>• <i>Indvinding af råstoffer og dræning</i>• <i>Ændret grundvandsdannelse som følge af anlæggelse af by, veje mv.</i>

Figuren viser påvirkninger af grundvandsforekomster. Det er et uddrag fra redegørelsen i "Vandplan – Hovedvandopland Nissum Fjord"

Naturstyrelsen kortlægger, hvor de primære grundvandsmagasiner er sårbare. Kortlægningen er ikke færdig i Ikast-Brande Kommune.

Naturligt forekommende stoffer

Naturligt forekommende stoffer er generelt ikke et problem for de almene vandværker i Ikast-Brande Kommune. De almene vandværker er næsten de eneste, der analyserer deres vand for andre naturligt forekommende forureningskomponenter end bakterier. I store dele af kommunen er det nødvendigt at behandle vandet for højt jernindhold og høje indhold af aggressiv kuldioxid. Desuden er et enkelt vandværk, Uhre Vandværk, plaget af problemer med nikkel og chloroform.

Menneskeskabt forurening

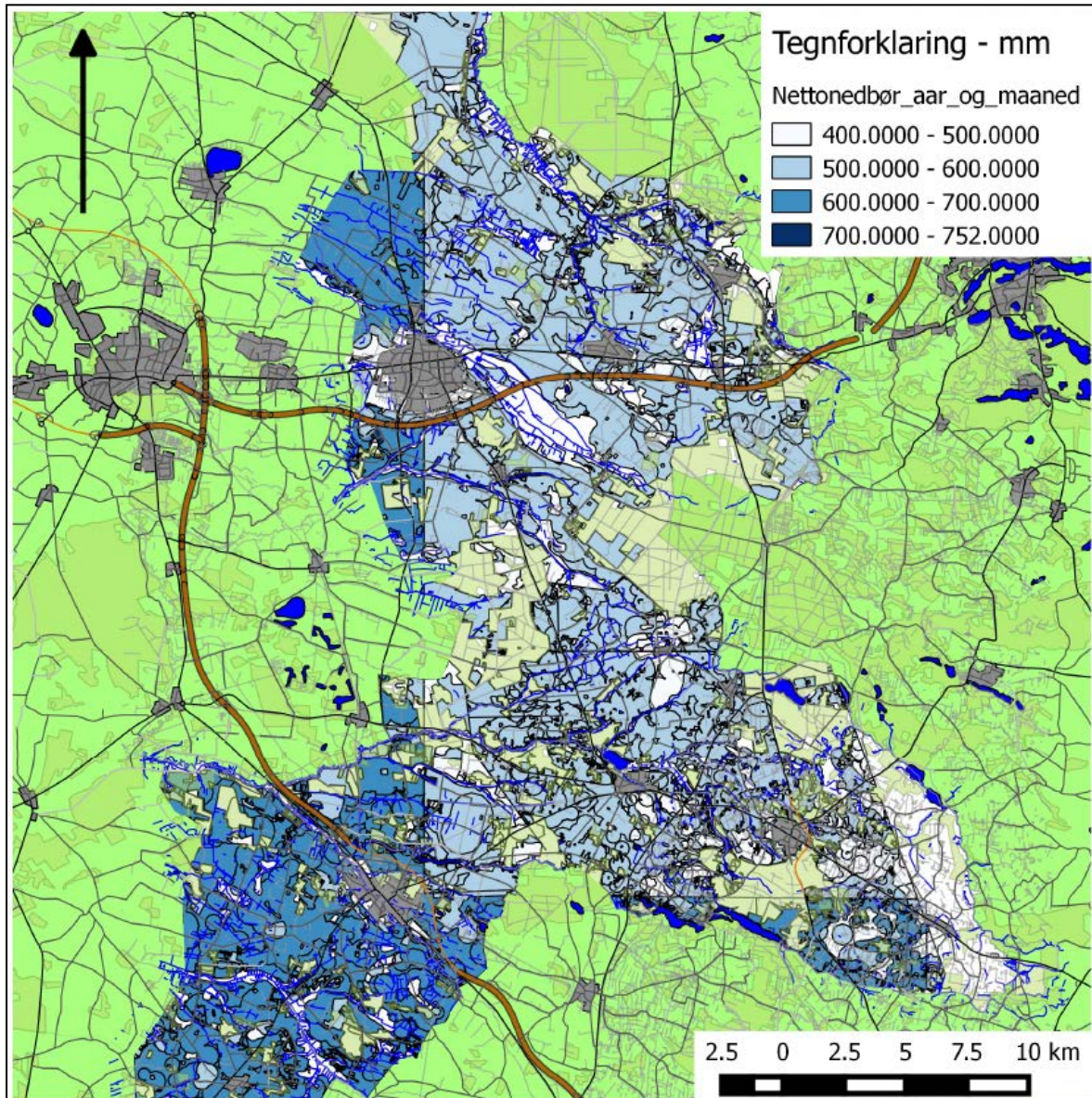
Det største menneskeskabte problem er nitrat. Mange enkeltindvinderne er plaget af for høje nitratkoncentrationer i deres grundvand. Nitraten i landområderne stammer sandsynligvis fra landbrugets brug af gødning. I landområder kan nedsivning af husspildevand samt landbrugets og gartnerierne brug og håndtering af pesticider også udgøre en trussel mod grundvandet.

I byområder er grundvandet især truet af forurening med miljøfremmede stoffer fra forurenede grunde, nedbrydningsprodukter fra pesticider og udsivning fra utætte kloaker.

De almene vandværker er næsten de eneste, der analyserer deres vand for andre menneskeskabte forureningskomponenter end nitrat og bakterier. Vandværkerne er generelt forskånet for fund af miljøfremmede stoffer og nitrat. Det skyldes sandsynligvis, at de fleste vandværker har dybe boringer, der indvinder fra dybtliggende grundvandsmagasiner, som er beskyttet af et lerdække. Et enkelt vandværk, Nørre Snede Vandværk, har dog påvist pesticider i en enkelt boring.

Vandressourcens størrelse

Ikast-Brande kommune ligger i et område, hvor nettonedbøren generelt ligger mellem 400 og 700 mm per år. I den vestlige del af kommunen er den generelt lidt større end i den østlige del. Nettonedbøren er forskellen mellem nedbør og fordampning. En gennemsnitsværdi ligger omkring 550 mm per år. Kommunens samlede areal er på 734 km². Dermed er der en samlet vandressource på 404 mio. m³. Fordelingen fremgår af nedenstående figur:

Kortet viser fordelingen af nedbøren i kommunen

Nettonedbøren fordeles mellem overfladevand, der strømmer til søer eller vandløb, og grundvand, hvoraf noget indvindes i borer. På ovenstående figur kan man se, at nettonedbøren varierer en del, og den er afhængig af jordbund, vanding, tilplantning og placering i terrænet.

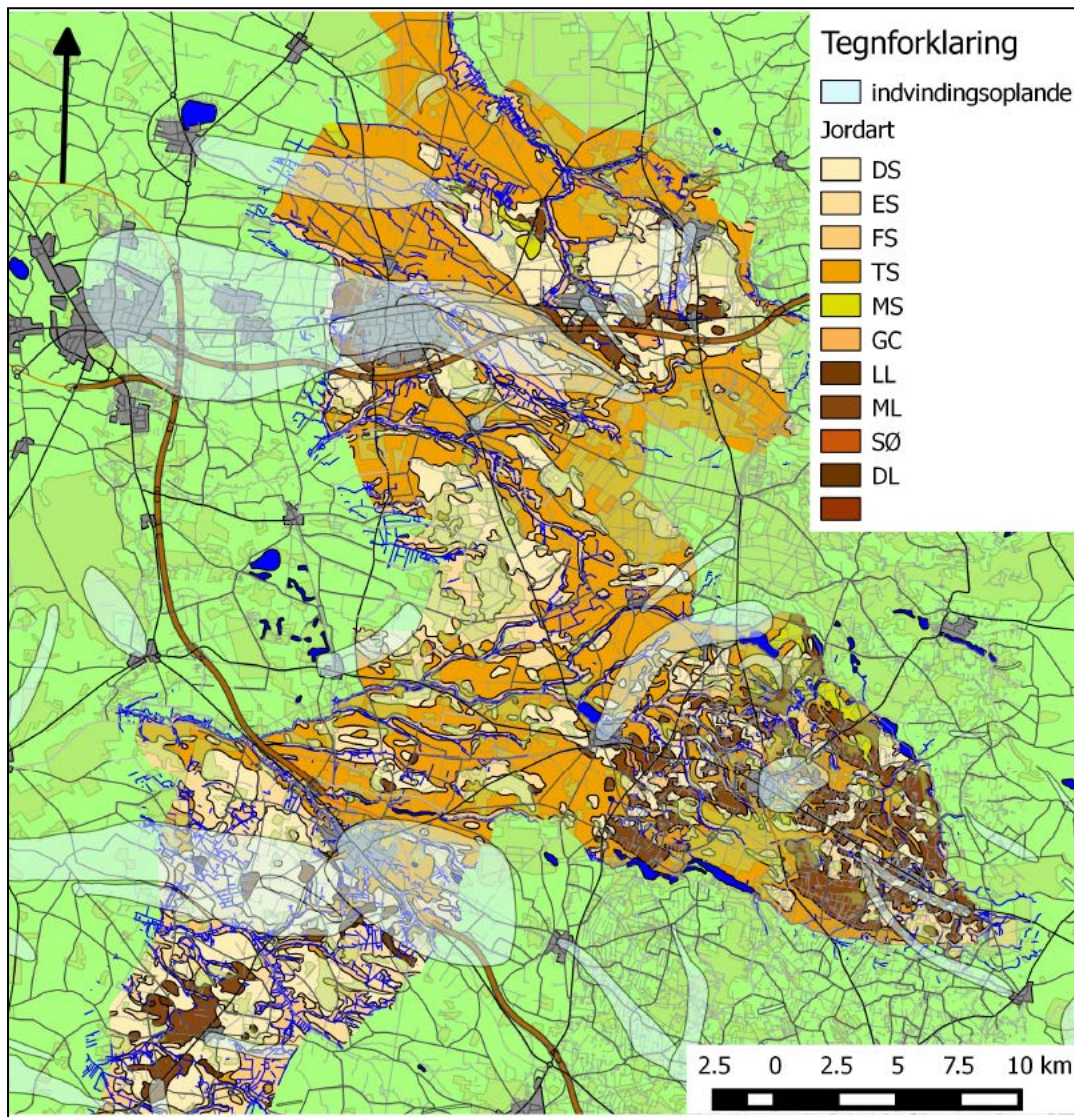
Ovenstående udregninger er behæftet med en del usikkerheder, en detaljeret opgørelse af grundvandsdannelsen afventer Naturstyrelsens udregninger.

Naturens egen beskyttelse af grundvandet

Grundvandets beskyttelse afhænger af grundvandets gradient, grundvandsdannelsen og især undergrundens geologi. På nedenstående kort ses undergrundens geologi i en meters dybde. De mørkebrune farver med ll, ml og dl er ler, mens de mere lyse farver som ds, es, fs, ts, er sand. På kortet er også vist vandværksoplandene. Man skal være opmærksom på, at oplandene er under revision af Naturstyrelsen og derfor i flere tilfælde godt kan ændre sig.

De fleste steder i kommunen er undergrunden meget sandet. På bakkeøerne, f.eks. ved Ikast, og øst for hovedopholdslinjen ligger dog nogle mere lerede områder. Mellem bakkeøerne og det yngre morænelandskab ligger smeltevandsletterne, der ofte er meget sandede. Dybere nede kan der ligge lerlag, der beskytter indvindingsmagasinerne.

Den naturlige beskyttelse af det øverste grundvand er således ofte dårlig i Ikast-Brande Kommune, og mange steder finder man nitrat i de korte borer. De fleste vandværker indvinder da også fra en stor dybde.

Kortet viser undergrundens geologi i en meters dybde

Igangværende tiltag til beskyttelse af grundvandet

Indsatsplaner

Der er to gældende indsatsplaner for Ikast-Brande Kommune:

- Indsatsplan Brande
- Indsatsplan for den nordlige del af Ikast-Brande Kommune.

Naturstyrelsen forventer, at blive færdig med en geologisk kortlægning omkring Nørre Snede i 2015. Det betyder, at Ikast-Brande Kommune sandsynligvis skal udarbejde en tredje indsatsplan i løbet af 2016.

Indsatsplan for beskyttelse af grundvandet i den nordlige del af Ikast-Brande Kommune

Indsatsplanen for den nordlige del af kommunen er fra 2012 og omfatter Bording vandværk, Engesvang vandværk, Ikast vandforsyning, Isenvad vandværk og Munklinde vandværk.

Vandværkerne indvinder fra tre forskellige magasiner: Billund Sandet, Bastrup Sandet og fra nogle store begravede dalstrukturer omkring Bording og i et område vest for Ikast by. I indsatsplanen fremgår det, at grundvandet i indsatsområdet er generelt godt beskyttet. Dog er de begravede dale kendetegnet ved øget sårbarhed, da der ikke findes tykke beskyttende lerlag over disse magasiner. Forurening fra jordoverfladen kan derfor lettere trænge ned til grundvandet.

På nuværende tidspunkt er der ingen tegn på, at nitrat eller pesticider udgør et egentligt problem. Det er dog vigtigt at sikre, at nitratudvaskningen i de nitratfølsomme områder ikke stiger, og at arealanvendelsen ikke overgår til en mere grundvandstruende karakter.

Byområder udgør i sig selv en mulig forureningskilde på grund af de mange forskellige aktiviteter der foregår. Flere af vandværkerne har derfor planer om at etablere, eller har allerede etableret, kildepladser uden for byerne.

De væsentligste tiltag i indsatsplanen omfatter:

"1. For at undgå problemer med for høje indhold af nitrat og pesticider i fremtiden, skal udviklingen følges. Dette kan gøres gennem planlagte målinger for nitrat-, sulfat- og pesticider i udvalgte borer. Hvis der viser sig en stigende tendens i udviklingen, skal yderligere tiltag sættes i værk.

2. I et afgrænset område mellem Ikast og Hammerum må nitratudvaskningen ikke overstige kvalitetskriteriet for drikkevand på 50 mg/L.

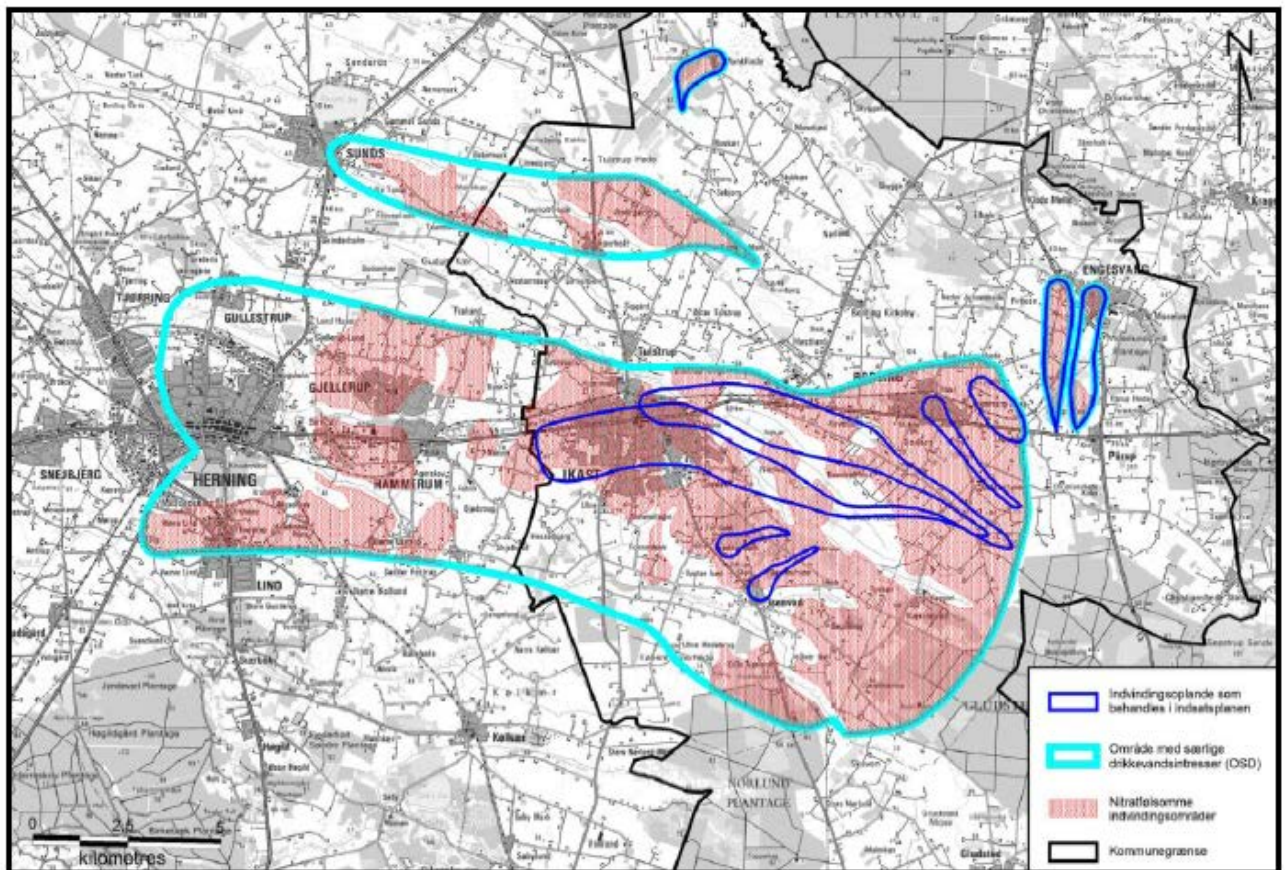
3. I flere af de berørte indvindingsoplande er der udlagt områder til skovrejsning. I nogle af disse områder har skovrejsning fundet sted, mens der i andre vil blive arbejdet for at fremme denne anvendelse af arealerne. Ved skovrejsning sikres en begrænsning i tilførslen af gødningsstoffer, samtidig med en øget optagelse af næringsstoffer i rodzonen. Dermed mindskes risikoen for en eventuel fremtidig grundvandsforurening. Sådanne områder kan senere med fordel udlægges til en kombination af rekreative områder og fremtidige kildepladser for vandforsyningerne.

4. Rækkefølgen for undersøgelse og oprydning på de forurenede grunde skal prioriteres i samarbejde med Region Midtjylland. Dette skal sikre, at indsatsen koncentrerer sig på steder, hvor der er størst risiko for forurening af vandværkernes indvindingsboringer.

5. Der skal arbejdes for at nedsætte forureningsrisikoen fra potentielle linje, flade og punktkilder i indvindingsoplandene. Ubenyttede brønde og borer skal sløjfes, brug af pesticider langs banestrækninger i indvindingsoplande skal ophøre, borgere skal opfordres til at erstatte nedgravede olietanke med overjordiske tanke, eller til at skifte til en anden varmforsyning, og

Ikast-Brande Kommune vil være ekstra opmærksom, når der bliver anmeldt brug af slagger eller slam samt når der bliver søgt om boringer til køle- varme- eller procesformål."

Der er udpeget nitratfølsomme indvindingsområder, hvor grundvandsmagasinerne er sårbare overfor nitrat indenfor OSD eller indenfor vandværkernes indvindingsoplande. Sårbarheden er vurderet i forhold til det højest liggende magasin, hvorfra der indvindes, eller hvor der i fremtiden vil blive indvundet grundvand til drikkevand. For indvindingsoplandene i denne indsatsplan er det magasinet i istidsaflejringerne og Bastrup magasinet.

Kort fra indsatsplanen for den nordlige del af kommunen

Bortset fra det lille område mellem Ikast og Hammerum er der ikke udpeget indsatsområder med hensyn til nitrat. Det betyder, at det er vurderet, at det på nuværende tidspunkt, ikke er nødvendigt med en særlig indsats for at opretholde en god grundvandskvalitet, så længe arealanvendelsen ikke overgår til en mere grundvandstruende karakter, og udpegningen som nitratfølsomme indvindingsområder opretholdes

Indsatsplanen siger om administration af boringer: "I hele indsatsområdet kan der kun gives tilladelse til nye boringer uden krav om drikkevandskvalitet (herunder vertikale varmeindvindingsanlæg og vertikale grundvands-køleanlæg), efter en konkret vurdering. Den konkrete vurdering skal foretages på baggrund af en udførlig og veldokumenteret ansøgning." Om sløjfninger af boringer og brønde står der: "På grund af faren for forurening af grundvandet, skal ubenyttede brønde og boringer sløjfes. En forurening med nitrat eller miljøfremmede stoffer har størst chance for at blive nedbrudt i den øverste meter af jorden, hvor de naturlige mikroorganismer er aktive og kan nedbryde meget af forureningen. En boring som ikke bruges

udgør en risiko for forurening af grundvandet, fordi boringen kan fungere som et dræn ned til grundvandet.

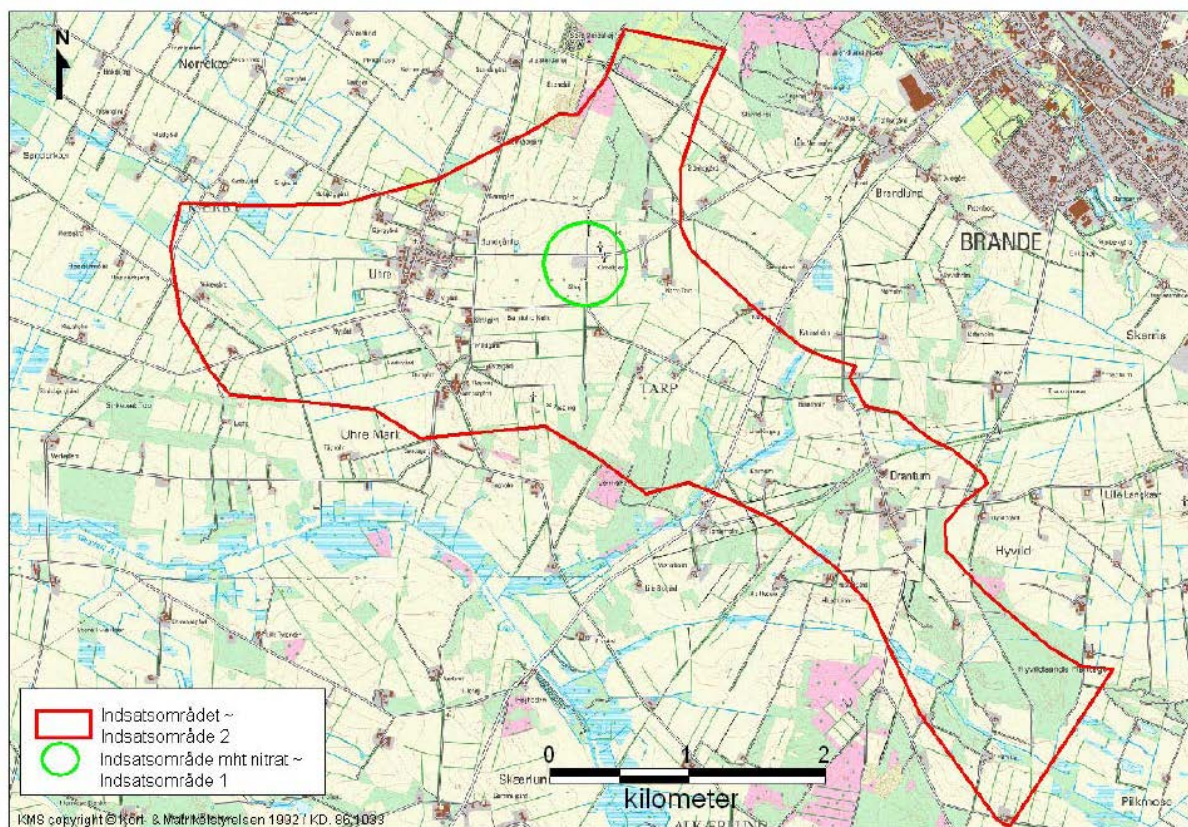
Sløjfning af brønde og borer skal foretages af en autoriseret brøndborer. I visse tilfælde kan der gives tilladelse til at en boring, som ikke længere bruges til drikkevand kan bruges til havevanding eller dyrehold. Dette kræver en tilladelse fra kommunen. "

Indsatsplan Brande

Den sydvestligste del af kommunen er omfattet af Indsatsplan Brande, som er fra 2005 og udarbejdet for den tidligere Brande Kommune. Indsatsplanen omfatter Uhre Vandværk, Brande Vandværk, Gl. Blåhøj Vandværk og Blåhøj St. By Vandværk.

Der er ikke beskrevet konkrete indsatser for grundvandsbeskyttelsen i Indsatsplan Brande, men der er peget på, at der skal arbejdes for øget skovrejsning og miljøtilsyn hos lodsejerne for at drøfte grundvandsvenlige tiltag. De omfattede vandværker vil desuden undersøge og sikre at egne kildepladser fungerer optimalt.

Der er udpeget ét nitratsårbart område, som ligger syd-sydvest for Brande og som omfatter landsbyen Uhre og den mindre bebyggelse Drantum. Det sårbare område er udpeget som et indsatsområde. Inden for indsatsområdet er der udpeget endnu et lille indsatsområde omkring Uhre Vandværk – med hensyn til nitrat.

Kortet er hentet i Indsatsplan Brande

Sikring af grundvandets kvantitet

I redegørelsen til kommuneplanens retningslinjer for arealanvendelse i OSD og indvindingsoplande, fremgår det, at det er op til kommunen at sikre, at vandindvindingen ingen steder er så stor, at natur, vandløb eller grundvandsmagasiner tager skade af indvindingen. Da der ikke er nogen gode værktøjer til at måle en indvindings effekt på vandløb, natur eller på selve grundvandsmagasinet, administrerer vi som udgangspunkt efter nedenstående betragtninger:

- Nye boringer skal placeres mindst 400 meter fra vandløb, der tørrer ud om sommeren.
- Nye boringer skal placeres mindst 200 meter fra andre vandløb.
- Hvis der er risiko for, at en sænket vandstand vil forringe omkringliggende natur, giver vi ikke tilladelse til at indvinde grundvand.
- Hvis det viser sig, at vandindvinding er skyld i udtørring af naturområder, bliver indvindingstilladelsen ikke fornyet, når den eksisterende tilladelse løber ud.
- Er det ikke nødvendigt at bruge vand med drikkevandskvalitet, skal indvindingen ske fra det øvre grundvandsmagasin. Er der ikke vand nok, kan der eventuelt laves flere boringer til det øvre magasin.
- Ældre boringer til markvanding er ofte ført til dybe, velbeskyttede grundvandsmagasiner. Efterhånden som disse tilladelser udløber, kan det blive aktuelt at afslå en fornyelse af dem.

Praktiske oplysninger

www.ikast-brande.dk

På hjemmesiden www.ikast-brande.dk kan du se og downloade grundvandsredegørelsen.

Har du spørgsmål til redegørelsen, er du velkommen til at kontakte kommunen på:

teknikogmiljoomraade@ikast-brande.dk
eller på tlf.: 9960 4000.